

Sosialurin út um allan heimin

Oddagrein

NÝGGJA tæknið gerir tað munandi lættari at samskifta millum lond og heimspartar. Tú kanst samskifta í tínum eigna landi og eisini millum lond á nógvum ymsar hættir. Postur og flutningur er tað vit kenna best til - síðani telefon, telex, telefax og nú eisini internetið.

SKAL tú í dag hava eina boð fram til ein vin og kenning, til ein kunda osfr. tá eru ráðini mong. Størsta framtíð hefur kanska verið tælefaxið, men einki stendur í stað, og tí kemur eisini tann dagur, tá vit fáa ein avloysara til tælefaxið eisini.

MÓGULIGA kann ein siga, at hesin avloysarin longu er kominn, og hann er internetið. Hetta er enn nýtt og fremmant fyrri mong, men útviklingurin gongur so mikið skjótt, at í øðrum londum, her serliga USA, eru teldan og internetið vörð ein partur av gerandisdegnum, sum fólk als ikki kunnu vera fyrirtu. So smátt eru hesi amboð eisini við at finna sær leiðina inn um skúlagátt, og tað er at fegnast um.

MEN eisini fjølmiðlarnir kunnu brúka internetið, og tað er hetta, sum Sosialurin nú fer miðvíst undir. Saman við evnaríkum og dugnaligum fólk, sum arbeiða við teldum og telduloysum, er ein skipanbygt upp - tann fyrsta av sínum slag í Føroyum - sum ger tað møgulegt hjá føroyingum og øllum øðrum úti sum heima at lesa blaðið alt á internetinum.

HETTA byrjaði annars í tí smáa, har blaðið gjørdi avtalu við føroying, sum fekk sær útbúgving í Danmark. Síðani hefur blaðið fingið samband við eina fyrirtøku, sum arbeiðir við telduloysum, og hefur hetta so útvíklad seg til eina skipan á rættligu høgum og kvalifiseradum støði.

SKIPANIN ger tað gjørligt hjá øllum, líka mikið hvar á knøttinum tey eru, at lesa alt tilfarið, sum stendur í Sosialinum dag um dag. Byr tú í Moskva, í Peking, í Singapore, í Melbourne, í Lima ella hvar tað skal vera, so kanst tú hvønn dag fara inn á internetið og á telduni lesa, hvat fer fram í Føroyum.

SKIPANIN er so mikið professionell, at hon veitir lesarum te einstaklingum, stovnum, feløgum, skúlum osfr. eina tænastu, har viðkomandi til ein og hvørja tíð kann fara inn og leita eftir onkrum serstøkum, sum viðkomandi hefur áhuga í. Ynskir tú t.d. at vita, hvussu oftani fótóltsleikarinn Todi Jónsson ella Edmund Joensen, lögmaður hava verið nevndir í bløðnum seinastu vikuna, seinasta mánaðin ella seinasta árið, so kanst tú biðja skipanina geva tær upplýsingarnar. Tú kanst so útskriva allar greinar, har hesir eru nevndir. Og soleiðis kanst tú leita eftir øllum tí, tú hefur áhuga í ella brúk fyrri. Skal t.d. ein skúlaheftur gera uppgávur um Framtaksgrunnin, um Føroyar sum komandi oljaland, um grindamálið osfr. so er bert at uppgæva leiti- og tú fær allar greinarar á skýggjan.

SJÁLVAÐI er endamálið við hesum fyrst og fremst at fáa blaðið út til fleiri fólk. Tess fleiri haldarar blaðið kann fáa tess betur verður eisini fíggarliga grundarlagið at gera eitt enn betri og fjølbroyttari blað. Vit halda eisini, at vit við hesi internetskipan kunnu veita okkara lesarum og viðskiftafólk kring alla verðina eina sera góða tænastu. Umframt informátionsvirðið, so ber eisini til at hava lýsingar í hesi skipan. Og her er vert at viðmerkja, at talan sjálvandi eisini er um litlýsingar. Lat tað eisini vera sagt her, at ein orsök til at vit leggja so nógv orku í hesa skipan er tann sannroynd, at tað er so kostnaðarmikið, vegna høga porto, hjá føroyinginum uttan fyrri Føroyar at halda eitt føroyskt blað. Við at gerast haldarar av internetávisini hjá Sosialinum kanst tú halda blaðið fyrri eins litið og tað kostar at halda tað í Føroyum.

TAD skal vera vón okkara, at hetta tiltakið fær góða undirtøku og vilja vit so hvørt gera neyðugar og skilgøðar broytingar og ábøtur, soleiðis at vørar verður tann best hugsandi fyrri kundan.

Sosialurin

Vilhelm Johannesen, løgtingsmaður:

Støðisupphæddin í fólkapensiónini er ein rættur

Tað eru eini 12 til 15 ár síðani at javnaðarflokkurin sá tann veruleikan í eyguni, at tað ikki fór at bera til at fígga eina hægri fólkapensión yvir skattin, og tí lögdu vit til brots við samhaldsfasta, sum er eitt ískoyti til fólkapensiónina - ein arbeiðsmarknaðareftirløn fyrri øll

Í eina tingsetu fyrr í valskeiðnum, hefur fólkaflokkurin skotið upp fyrri tinginum, at seta í verk eina nýggja eftirlønarskipan, sum skal avloysa bæði fólkapensiónina og samhaldsfasta.

Tann svarti tráðurin í fólkaflokkspokotinum var, at alt samhaldsfestið - allur solidariteturin - skuldi burtur, og at vit skuldu hava eina persónliga eftirlønarskipan, har hvør einstakur skuldi gjalda inn og fáa út aftur í mun til tað, id viðkomandi hevði gildið. Við øðrum orðum merkir hetta, at tann lönarójavni, sum hefur verið í arbeiðsárunum, skuldi halda fram og helst vaksa á ellisárunum. Við stórai andstygt vendur javnaðarflokkurin sær burtur frá eina slíkari skipan.

Fólkaflokkurin mælti til, at samhaldsfasti skuldi avhoyðast beinan vegin, og fæið hjá arbeiðsmarknaðareftirlønargrunninum skuldi fara í landskassan og nýstast til eina hægri fólkapensión eina tíð, men seinni skuldi fólkapensiónsskipanin eisini setast úr gildi, og tann persónliga eftirlønartryggingin taka við. Í samgonguskjalinum hjá verandi samgongu eru nakrar óringar, sum kunnu snara eftirlønarpolitikkinum hjá sitandi landsstýri og samgonguni, á ta kósina, id fólkaflokkurin fyrr hefur sett út í kortið.

Talið av eldri fólk, id skulu hava pensión ella eftirløn, verður nógv størri um nýkur ár, verður sagt, og hetta verður borið fram, sum um tað í sjálvum sær er ein trupulleiki. Vit í javnaðarflokkinum siggja ikki

hetta sum nakran trupulleika, men taka tað heldur sum nakað, id vit eiga at fegnast um. Hetta er ein partur av vælferðini, id vit hava verið við til at skapa, og sum so at siga øll vildu hava. Spurningurin er bara, um vit duga at leggja ein eftirlønarpolitikk til rættis, id tekur hædd fyrri hesum. Tíverri noyðast vit at ásanna, at í verandi samgonguflokkum, tykist ongin at hava handalag til hetta. Tað er trupulleikin.

Landsstýrismaðurin í almanna- og arbeiðsmarknaðarmálum, hefur nú boðað frá, at hann vil bøta um støðuna hjá teimum pensiónistum, id onki annað fáa, uttan fólkapensiónina og samhaldsfasta. Hetta vid hann gera, við at skerja pensiónina hjá øðrum pensiónistum, id fáa aðra pensión, ella hava inntøku við síðuna av pensiónini. Í summum fòrum verður fólkapensiónin so nógv skerd, at talan verður um, at helmingurin av støðisupphæddini (grunduppheiddini) verður tikin burtur. Higartil hevur støðisupphæddin verið ein manna-rættur hjá øllum. Javnaðarflokkurin heldur, at soleiðis eigur tað er verða í framtíðini eisini, og tí fær atlanin hjá landsstýrismanninum (les fólkaflokkinum) ikki okkara undirtøku.

Landsstýrismaðurin ásannar, at talið av teimum, sum skulu hava eftirløn (pensión) um nýkur ár verður munandi størri enn tað er í dag. Hetta er rætt. Men hvussu atla landsstýrismaðurin og fólkaflokkurin at vit skulu útgeva eina hóskaði eftirløn til øll hesi? Tað

verður nevniliga eisini ásannað, at tað ikki letur seg gera at fígga eina hægri eftirløn yvir skattin, og tí verður talan um at ganga aðrar leiðir. Men hvør er so hendan leiðin? Skulu vit í framtíðini ganga tað leiðina, id landsstýrismaðurin nú boðar frá, og tað vil siga, at hvørja ferð nakrir pensiónistar skulu hava meira, so verður hetta tikið frá nýkur øðrum pensiónistum?

Elia er hetta eitt fyrsta stigið á leiðini, við tí fyrri eyga, at fremja ætlan fólkafloksins, um at avtaka lógina um samhaldsfasta og fólkapensiónslógina, við tí endamáli at skipa eina persónliga eftirlønartrygging, har alt samhaldsfesti (allur solidaritetur) verður niðurbundin, soleiðis at tryggjað verður, at tann lönarójavni, sum er í arbeiðsárunum verður varðveittur og øktur á ellisárunum. Ójavni í hesi skipan liggur í tí, at inn-gjaldið til skipanina verður ásett eftir inntøku, og at útgjaldið verður í mun til inn-gjaldið. Soleiðis verður ójavni varðveittur og helst eisini øktur.

Í dag valdar ruðuleiki á eftirlønarskipinum. Vit hava eina fólkapensiónsskipan. Vit hava samhaldsfasta. Nýkur hava tænastumanna-eftirløn. Onnur eru í lönak-arafeløgum, id hava eftirlønarskipanir, og uppaftur onnur hava sína egnu skipan. Politikkurin, sum landsstýrismaðurin nú boðar frá, hefur til endamáls at viðurkenna henda ruðuleika. Ætlanin tykist vera, at tær samhaldsføstu skipanir - fólkapensiónin og samhaldsfasti - skulu víkja fyrri nýkrum ósolidariskum

skipanum. Tað vil siga at eftirlønarpolitikkurin hjá fólkaflokkinum verður settur í verk.

Tað eru eini 12 til 15 ár síðani at javnaðarflokkurin sá tann veruleikan í eyguni, at tað ikki fór at bera til at fígga eina hægri fólkapensión yvir skattin, og tí lögdu vit til brots við samhaldsfasta miðskeiðis í áttatiárunum. Samhaldsfasti, sum skal verða eitt ískoyti til fólkapensiónina, verður fíggað við gjøldum frá pørtunum á arbeiðsmarknaðinum. Hetta er ein arbeiðsmarknaðareftirløn fyrri øll. Eisini fyrri heimaarbeiðandi og onnur sum ongantíð hava verið úti á almenna ella privata arbeiðsmarknaðinum.

Málið má vera at menna samhaldsfasta, soleiðis at arbeiðsmarknaðareftirlønin, saman við verandi fólkapensión, verður ein so góð eftirløn, at tað ikki verður neyðugt hjá feløgum og einstaklingum at gera serligar eftirlønarskipanir.

Tann 6. oktober 1997
Vilhelm Johannesen

Vika 40 - 4. okt.

Vinnaratal: 01 - 05 - 14 - 23 - 30 - 35 - 36
Eykatil: 13 - 15

7 vinnaratal: 4.000.020,- kr.
6 vinnaratal: +1 eykatil: 72.511,- kr.
6 vinnaratal: 4.760,- kr.
5 vinnaratal: 172,- kr.
4 vinnaratal: 39,- kr.

Sosialurin tekur onga ábyrgd av mægligum vilum

Kunngjørt verður ætt, vinum og kenningum, at okkara kæri maður, pápi, verpápi og abbi

ALEXANDER LEO,
Tórshavn, ættaður úr Vági

fór heim til Harran friggjadagin 03. okt. 1997,
85 ára gamal.

Familjunnar vegna

Katrína, Dina, Martin Erik og Jacobína

Ringið!
- og vit skriva
11820